

Педагогічні КАДІРИ

газета

ЗАСНОВАНА У ЖОВТНІ 1929 РОКУ

№ 2 (1606) ЛЮТИЙ 2010 РОКУ

НАЦІОНАЛЬНОГО ПЕДАГОГІЧНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ М. П. ДРАГОМАНОВА

УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

Про відзначення державними нагородами України працівників
Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова

За значний особистий внесок у розвиток вищої освіти в Україні, підготовку висококваліфікованих фахівців, багаторічну плідну наукову і педагогічну діяльність та з нагоди 175-річчя університету постановляю нагородити:
орденом князя Ярослава Мудрого IV ступеня

ШКІЛЯ М. І. – почесного ректора, завідувача кафедри математичного аналізу та диференціальних рівнянь, доктора фізико-математичних наук, академіка АПН України
орденом “За заслуги” I ступеня

АНДРУЩЕНКА В. П. – ректора, доктора філософських наук, академіка АПН України, члена-кореспондента НАН України
орденом “За заслуги” II ступеня

ЄВТУХА В. Б. – директора Інституту соціології, психології та управління, доктора історичних наук, члена-кореспондента НАН України

СИНЬОВА В. М. – директора Інституту корекційної педагогіки та психології, доктора педагогічних наук, академіка АПН України
орденом “За заслуги” III ступеня

БЕХА В. П. – першого проректора, доктора філософських наук, професора

БОНДАРЯ В. І. – директора Інституту педагогіки і психології, доктора педагогічних наук, академіка АПН України

ВОЛИНКУ Г. І. – проректора з наукової роботи, доктора філософських наук, професора

ГОНЧАРОВА В. І. – директора Інституту іноземної філології, завідувача кафедри російської мови, кандидата філологічних наук, професора

ГОРБАЧУКА І. Т. – завідувача кафедри методології та методики навчання фізико-математичних дисциплін вищої школи Фізико-математичного інституту, кандидата фізико-математичних наук, професора

ДРОБОТА І. І. – директора Інституту філософської освіти і науки, доктора історичних наук, професора

ПАДАЛКУ О. С. – проректора, доктора педагогічних наук, професора

ПОКАСЯ В. П. – директора Інституту природничо-географічної освіти та екології, завідувача кафедри педагогіки та психології, кандидата педагогічних наук, професора

СУШКА О. О. – директора Інституту історичної освіти, доктора історичних наук, професора

орденом княгині Ольги III ступеня

БОРИСОВУ З. Н. – професора кафедри менеджменту та інноваційних технологій дошкільної освіти Інституту розвитку дитини, доктора педагогічних наук, професора
ПЛЮЩ М. Я. – завідувача кафедри української мови Інституту української філології, доктора філологічних наук, професора

медаллю “За працю і звитягу”

ЖИЖКО Т. А. – професора кафедри управління та євроінтеграції Інституту соціології, психології і управління, кандидата педагогічних наук

ОЛЬШЕВСЬКОГО О. І. – майстра виробничого навчання кафедри загально-технічних дисциплін Інституту гуманітарно-технічної освіти

ЯРОСЛАВСЬКУ Л. П. – головного бухгалтера

Присвоїти почесні звання:

“Заслужений діяч науки і техніки України”

ПРАЦЬОВИТОМУ М. В. – директору Фізико-математичного інституту, доктору фізико-математичних наук, професорові

“Заслужений працівник культури України”

САВЕНКОВІЙ Л. В. – директору наукової бібліотеки, кандидату педагогічних наук
КУДІНУ А. П. – проректорові, доктору фізико-математичних наук, професорові

ЛИСЯНСЬКІЙ Т. М. – професорові кафедри психології Інституту філософської освіти і науки, кандидату психологічних наук

“Заслужений працівник освіти України”

ВИСОЦЬКОМУ А. В. – директору Інституту української філології, кандидату філологічних наук, професорові

ДОНЧЕНКО Т. К. – завідувачеві кафедри методики викладання української мови та літератури Інституту української філології, доктору педагогічних наук, професорові

КУДІНУ А. П. – проректорові, доктору фізико-математичних наук, професорові

ЛИСЯНСЬКІЙ Т. М. – професорові кафедри психології Інституту філософської освіти і науки, кандидату психологічних наук

ШЕРЕМЕТ М. К. – завідувачеві кафедри логопедії, першому заступнику директора Інституту колекційної педагогіки та психології, докторові педагогічних наук, професору

“Заслужений працівник фізичної культури і спорту України”

ПОХОЛЕНЧУКУ Ю. Т. – завідувачеві кафедри фізичного виховання і спорту Інституту фізичного виховання і спорту, доктору педагогічних наук, професорові

“Заслужений будівельник України”

ВЕРЕСУ В. І. – головному інженерові.

Січень 2010 року

Президент України

ВІКТОР ЮЩЕНКО

З НАГОРОДАМИ!

3 НАГОДИ 175-річчя від дня заснування Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова нагороджено працівників університету:

ВІДЗНАКАМИ НАН УКРАЇНИ – “За наукові досягнення”

Андрущенко В. П. — ректора, члена-кореспондента НАН України, академіка АПН України;
Падалку О. С. — проректора з економіки та організації навчально-виховної роботи, доктора педагогічних наук, професора;
“За професійні здобутки”
Бондаря В. І. — директора Інституту педагогіки та психології, академіка АПН України;
Синьова В. М. — директора Інституту корекційної педагогіки та психології, академіка АПН України;
“За сприяння розвитку науки”
Зязюна І. А. — директора Інституту педагогіки та психології професійної освіти АПН України, академіка АПН України;
Толстоухова А. В. — заступника голови наглядової ради, члена-кореспондента АПН України;
“За підготовку наукової зміни”
Жалдака М. І. — директора Інституту інформатики, академіка АПН України;
Шкіля М. І. — радника ректора, академіка АПН України;
“Талант, натхнення, праця”
Терепищого С. О. — викладача Інституту філософської освіти і науки;
Почесною грамотою Президії НАН України та ЦК профспілки працівників НАН України
Бабкіну О. В. — завідувачку кафедри Інституту політології і права, доктора політичних наук, професора;
Бондаря В. І. — професора кафедри Інституту корекційної педагогіки та психології, доктора педагогічних наук;
Борисову З. Н. — професора кафедри Інституту розвитку дитини, доктора педагогічних наук;
Гончарова В. І. — директора Інституту іноземної філології, кандидата філологічних наук, професора;
Горбачука І. Т. — завідувача кафедри Фізико-математичного інституту, кандидата фізико-математичних наук, професора;
Мацько Л. І. — завідувача кафедри Інституту української філології, академіка АПН;
Покася В. П. — директора Інституту природничо-географічної освіти та екології, кандидата педагогічних наук, професора;
Працьовитого М. В. — директора Фізико-математичного інституту, доктора фізико-математичних наук, професора;
Торбіна Г. М. — професора кафедри Фізико-математичного інституту, доктора фізико-математичного інституту;
Швеця В. О. — завідувача кафедри Фізико-математичного інституту, кандидата педагогічних наук, професора;
Подякою Національної академії наук України
Андрусишина Б. І. — директора Інституту політології та права, доктора історичних наук, професора;
Бежа В. П. — першого проректора, доктора філософських наук, професора;
Биковську О. В. — професора кафедри Інституту гуманітарно-технічної освіти, доктора педагогічних наук;
Ващенко К. О. — завідувача кафедри Інституту політології та права, доктора політичних наук;
Євтуха В. Б. — директора Інституту соціології, психології та управління, академіка НАН України;
Падалко Г. М. — професора кафедри Інституту мистецтв, доктора педагогічних наук;
Плющ М. Я. — завідувача кафедри Інституту української філології, доктора філологічних наук, професора;
Погребенника В. Ф. — завідувача кафедри Інституту української філології, доктора філологічних наук, професора;
Фомічову Л. І. — завідувача кафедри Інституту корекційної педагогіки та психології, доктора психологічних наук, професора;
Шермет М. К. — завідувача кафедри Інституту корекційної педагогіки та психології, доктора педагогічних наук, професора;
Шута М. І. — завідувача кафедри Фізико-математичного інституту, члена-кореспондента АПН України.

**ВІДЗНАКАМИ АПН –
медаллю АПН України “Ушинський К. Д.”**
Андрущенко Т. І. — доктора філософських наук, доцента, завідувача кафедри етики та естетики Інституту філософської освіти і науки НПУ імені М. П. Драгоманова;
Бріцина М. А. — доктора філологічних наук, професора кафедри російської мови Інституту іноземної філології НПУ імені М. П. Драгоманова;
Ващенко К. О. — доктора політичних наук, завідувача кафедри соціально-політичних дисциплін Інституту політології та права НПУ імені М. П. Драгоманова;
Даниленка В. М. — доктора історичних наук, професора, завідувача кафедри історії та етнополітики Інституту української філології НПУ імені М. П. Драгоманова;
Демиденка А. П. — професора кафедри методики викладання української мови та літератури Інституту української філології НПУ імені М. П. Драгоманова;
Гримальську Т. М. — професора кафедри методики викладання української мови та літератури Інституту української філології НПУ імені М. П. Драгоманова;
Калужного Я. — начальника управління науки і міжнародних зв'язків Педагогічного університету імені Комісії Народної Освіти в Кракові;
Козачук Г. О. — кандидата філологічних наук, професора кафедри української мови Інституту української філології НПУ імені М. П. Драгоманова;
Колесник Т. В. — кандидата фізико-математичних наук, професора кафедри математичного аналізу та диференціальних рівнянь Фізико-математичного інституту НПУ імені М. П. Драгоманова;
Леуту О. І. — доктора філологічних наук, професора кафедри української мови Інституту української філології НПУ імені М. П. Драгоманова;
Мозгового М. П. — кандидата мистецтвознавства, професора, завідувача кафедри теорії та методики постановки голосу Інституту мистецтв НПУ імені М. П. Драгоманова;
Николаєву Н. Г. — кандидата філологічних наук, доцента, завідувача кафедри загальноосвітніх дисциплін Інституту дистанційного навчання НПУ імені М. П. Драгоманова;
Охріменко О. П. — кандидата філологічних наук; доцента, заві-

дувача кафедри російської та зарубіжної літератури Інституту іноземної філології НПУ імені М. П. Драгоманова;

Панченко Л. М. — кандидата філософських наук, доцента, професора кафедри соціальної філософії та філософії освіти Інституту філософської освіти і науки НПУ імені М. П. Драгоманова;
Преборську І. М. — доктора філософських наук, професора кафедри соціальної філософії та філософії освіти Інституту філософської освіти і науки НПУ імені М. П. Драгоманова;
Шемшученка Ю. С. — доктора юридичних наук, професора кафедри теорії та історії держави і права Інституту політології та права НПУ імені М. П. Драгоманова.

Почесною грамотою АПН України –

Бех Ю. В. — доцента кафедри управління та євроінтеграції Інституту соціології, психології та управління НПУ імені М. П. Драгоманова, кандидата філософських наук;
Загородного В. В. — професора кафедри економічної і соціальної географії Інституту природничо-географічної освіти та екології НПУ імені М. П. Драгоманова, кандидата географічних наук, професора;
Кучерова І. С. — професора кафедри анатомії, фізіології та шкільної гігієни Інституту природничо-географічної освіти та екології НПУ імені М. П. Драгоманова, доктора біологічних наук, професора;
Шульженко Д. І. — доцента кафедри корекційної психо-педагогіки Інституту корекційної педагогіки та психології НПУ імені М. П. Драгоманова, кандидата педагогічних наук, доцента;
Малину Л. О. — доцента кафедри сурдопедагогіки Інституту корекційної педагогіки та психології НПУ імені М. П. Драгоманова, кандидата педагогічних наук, доцента;

Грамотою Академії педагогічних наук України:

Николаєнко В. В. — завідувача кафедри іноземних мов Інституту іноземної філології НПУ імені М. П. Драгоманова, кандидата педагогічних наук, доцента;
Мірошникову Н. О. — старшого викладача кафедри російської та зарубіжної літератури Інституту іноземної філології НПУ імені М. П. Драгоманова;
Ставицьку С. О. — доцента кафедри теоретичної та консультативної психології Інституту соціології, психології та управління НПУ імені М. П. Драгоманова, кандидата психологічних наук, доцента;
Савельєву-Рат О. А. — викладача кафедри психології практичної психології, заступника декана Кримського гуманітарного факультету НПУ імені М. П. Драгоманова;
Требенка Д. Я. — доцента кафедри вищої математики Фізико-математичного інституту НПУ імені М. П. Драгоманова, кандидата фізико-математичних наук, доцента;
Семешка А. А. — завідувача кафедри інструментального та оркестрового виконавства, Інституту мистецтв НПУ імені М. П. Драгоманова, професора;
Луценко І. О. — доцента кафедри дитячої творчості Інституту розвитку дитини НПУ імені М. П. Драгоманова, кандидата педагогічних наук, доцента;
Жабєєва Г. В. — викладача кафедри інформаційно-комунікативних технологій та електронних засобів навчання Інституту дистанційного навчання НПУ імені М. П. Драгоманова, кандидата педагогічних наук.

Нагрудним знаком “За наукові досягнення”

Пасічника Ю. А. — професора кафедри загальної та прикладної фізики Фізико-математичного інституту;
Приходько Ю. О. — професора кафедри психології та педагогіки Інституту педагогіки та психології;

Нагрудним знаком “Петро Могила”

Бондаря В. І. — професора кафедри корекційної психопедагогіки Інституту корекційної педагогіки та психології;
Вайнолу Р. Х. — доцента кафедри соціальної педагогіки Інституту соціальної роботи та управління;
Заковича М. М. — професора кафедри культурології Інституту філософської освіти і науки;
Підченко Ю. П. — професора кафедри математичного аналізу та диференціальних рівнянь Фізико-математичного інституту;
Плужнікову Т. І. — професора кафедри російської мови Інституту іноземної філології;
Федіва Ю. О. — професора кафедри філософії Інституту філософської освіти і науки;
Шевцова А. Г. — професора кафедри логопедії Інституту корекційної педагогіки та психології;

Нагрудним знаком

“Софія Русова”

Биковську О. В. — професора кафедри теорії та методики професійної освіти Інституту гуманітарно-технічної освіти;
Іванову Л. Г. — професора кафедри історії України Інституту історичної освіти;
Козир А. В. — професора кафедри методики музичного виховання, співавтора хорового диригування Інституту мистецтв;
Кот Н. М. — доцента кафедри теорії та історії дошкільної освіти Інституту розвитку дитини;
Тарасову Н. І. — завідувача інформаційно-бібліографічного відділу Наукової бібліотеки університету;
Нагрудним знаком “Василь Сухомлинський”
Покася Л. А. — доцента кафедри теорії та методики навчання природничо-географічних дисциплін Інституту природничо-географічної освіти та екології;
Федоришина В. І. — професора кафедри інструментального та оркестрового виконавства Інституту мистецтв;

Нагрудним знаком “Відмінник освіти України”
Загребельну Н. І. — доцента кафедри методики викладання історії та суспільно-політичних дисциплін Інституту історичної освіти;
Коробецьку С. Ю. — завідувача кафедри теорії та історії музики Інституту мистецтв;

Почесною грамотою Міністерства освіти і науки України
Кравченко А. А. — доцента кафедри дизайну та реклами Інституту філософської освіти і науки;
Кривич І. П. — професора кафедри медико-біологічних і валеологічних основ охорони життя і здоров'я Інституту педагогіки та психології;
Кузьменко В. У. — професора кафедри теоретичної та консультативної психології Інституту соціології, психології та управління;

Міхелі С. В. — завідувача кафедри фізичної географії Інституту природничо-географічної освіти та екології.

Почесною Грамотою Верховної Ради України

Борисенка В. Й. — завідувача кафедри історії України Інституту історичної освіти;
Вінічук Л. С. — завідувача кафедри французької та німецької мов Інституту іноземної філології;
Дем'яненко Н. М. — завідувача загальноуніверситетської кафедри психології та педагогіки вищої школи;
Жалдака М. І. — директора Інституту інформатики;
Мацько Л. І. — завідувача кафедри стилістики української мови Інституту української філології;
Побережної Г. І. — професора кафедри теорії та історії музики Інституту мистецтв;
Погребенника В. Ф. — завідувача кафедри української літератури Інституту української філології;
Турчинову Г. В. — завідувачку кафедри іноземних мов Інституту природничо-географічної освіти та екології;
Шута М. І. — завідувача кафедри загальної прикладної фізики Фізико-математичного інституту.

Грамотою Верховної Ради України

Арзютова Г. М. — завідувача кафедри фізичного виховання, олімпійських та масових видів спорту Інституту фізичного виховання та спорту;
Бідношея Л. П. — начальника відділу капітального ремонту та реконструкції університету;
Болгарського Д. А. — професора кафедри методики музичного виховання, співавтора хорового диригування Інституту мистецтв;
Ветрова І. Г. — професора кафедри джерелознавства та спеціальних історичних дисциплін Інституту історичної освіти;
Загарницьку І. І. — директора Інституту розвитку дитини;
Крохмаль Н. В. — професора кафедри управління та євроінтеграції Інституту соціології, психології та управління;
Ладиченко Т. В. — завідувача кафедри методики викладання історії та суспільно-політичних дисциплін Інституту історичної освіти;
Маленовського Ю. Л. — доцента кафедри журналістики Інституту української філології;
Осмоловського С. О. — завідувача кафедри всесвітньої історії Інституту історичної освіти;
Плиски О. І. — завідувача кафедри анатомії, фізіології та шкільної гігієни Інституту природничо-географічної освіти та екології;
Радченка В. В. — завідувача кафедри економічної теорії Інституту політології та права;
Розову Т. В. — завідувачку кафедри філософської антропології Інституту філософської освіти і науки;
Яшанова С. М. — завідувача кафедри інформаційних систем і технологій Інституту гуманітарно-технічної освіти.

Вітаємо!

ШАНОВНІ ІМЕННИКИ,

В. П. Андрущенко — ректор; **Л. П. Вовк** — завідувачка кафедри теорії та історії педагогіки; **М. В. Працьовитий** — директор Інституту фізико-математичної освіти; **В. К. Романенко** — директор Євпаторійської філії; **А. П. Кудін** — проректор з дистанційної освіти та інноваційних технологій навчання; **Ю. Л. Маленовський** — заступник першого проректора; **М. І. Шут** — завідувач кафедри загальної фізики; **В. І. Андріяшин** — завідувач кафедри основ виробництва; **М. Я. Плющ** — завідувач кафедри української мови; **І. В. Мороз** — завідувач кафедри теорії та методики навчання природничо-географічних дисциплін; **Б. І. Андрусишин** — директор Інституту політології і права; **І. П. Колесник** — завідувач кафедри корекційної педагогіки та психології; **В. П. Бех** — перший проректор; **І. І. Дробот** — директор Інституту філософської освіти і науки; **І. Т. Горбачук** — голова профспілкового комітету; **В. О. Швець** — завідувач кафедри математики та методики викладання математики; **В. І. Бондар** — директор Інституту психології та педагогіки; **Т. І. Андрущенко** — завідувачка кафедри етики та естетики; **М. А. Журба** — завідувач кафедри історії та археології слов'ян; **М. А. Машовець** — завідувачка кафедри дитячої творчості; **О. П. Щолокова** — завідувачка кафедри фортепіанного виконавства і художньої культури; **А. В. Корольова** — завідувачка кафедри германського та порівняльного мовознавства; **Л. М. Зінченко** — декан вечірнього факультету; **Л. М. Руденко** — завідувачка кафедри спеціальної психології та медицини; **І. О. Салтовський** — завідувач кафедри правознавства; **Л. І. Мацько** — завідувачка кафедри стилістики української мови; **С. В. Страшко** — завідувач кафедри медико-біологічних і валеологічних основ життя та здоров'я; **А. П. Каніщенко** — професор кафедри мови і методики її викладання в початковій школі; **Г. П. Грищенко** — завідувач кафедри експериментальної і теоретичної фізики та астрономії; **Л. В. Долинська** — заступник директора Інституту історії та філософії педагогічної освіти; **В. О. Жадко** — завідувач кафедри журналістики; **В. С. Толмачова** — завідувачка кафедри хімії; **Г. В. Беленька** — завідувачка кафедри теорії та історії дошкільної педагогіки; **В. Ф. Погребенник** — завідувач кафедри української літератури; **В. К. Сидоренко** — завідувач кафедри трудового навчання та креслення; **В. Т. Тимошенко** — завідувач кінофотолабораторії кафедри технічних засобів навчання.

З ДНЕМ НАРОДЖЕННЯ ВАС!

природознавство і педагог

ЦЯ РОЗПОВІДЬ про неординарну особистість – кандидата біологічних наук, доцента, завідувача кафедри ботаніки Інституту природничо-географічної освіти та екології НПУ імені М. П. Драгоманова – **Івана Борисовича Чорного**, який святкує своє 75-річчя.

Раннє дитинство Іванка пройшло в краю мальовничих перелісків, розчленованих глибокими балками і долиною річки Берестової, що впадає в Орель і є межею між зонами лісостепу і степу. Ще змалечку в Іванка проявлялась зацікавленість до природи, особливо рослин, що оточували його.

Спостережливість до природи Іван Борисович проносить через все своє життя, цікавиться клітинною будовою рослин, закономірностями, які управляють еволюційними процесами рослин, що в майбутньому постануть методикою його філогенетичних досліджень. А для цього необхідно було майбутньому дослідникові зрозуміти, як живе, як розвивається рослина, мати знання про світло, ґрунт, воду, повітря, яке вкрай необхідне для її розвитку.

Працюючи над дисертацією, Іван Борисович проводить експериментальні дослідження з вивчення онтогенезу дослідних рослин персика, інтродукованого в умови зон лісостепу України. Він бере за основу конкретні агрономічні заходи – раннє висадження саджанців, правильне їх розміщення у полі, застосування підживлення відповідними добривами, бо він знає, що рослини пристосовуються до зміни умов зовнішнього середовища.

Поступово, в лабораторних умовах, він досліджує, як розвивається паросток, як змінює свою форму і в результаті стає основою зрілої рослини, придатної до росту в умовах відповідної зони.

Лабораторія, мікроскоп, зрізи доводять, що конкретний вид, популяція являють собою складну систему, яка має в собі резерв наслідкової видозміни,

яка може бути мобілізована через природний відбір, при зміні умов існування популяції.

Іван Борисович приступає до вивчення ґрунтів як природного тіла, формування якого є складним геологічним процесом і постає проблемою на рубежі вивчення хімії, біології і географії. Він розглядає ґрунт як складну систему з різноманітними внутрішніми і зовнішніми зв'язками, де зміна одного фактора зумовлює зміну багатьох інших. Це являється закованою історією ландшафту як компонент біосфери і як підсистема в екологічних системах, по принципу – *“ґрунт є дзеркалом ландшафту”*.

Вчений заглиблюється у вивчення основ загального ґрунтознавства, його утворення, складу, властивостей, розглядає класифікацію ґрунтів, їх значення як в природі, так і в житті людини, його основну властивість, що забезпечує життя на землі і є наслідком життя. Без знання ґрунтів і рівня їх родючості неможлива економічна характеристика окремих країн, регіонів, виникнення і зникнення держав, міграції населення та їх соціальні суперечки.

У творчому наробку ювіляра наведені дані про земельні ресурси світу і України, їх раціональне використання і охорону в народному господарстві, закономірності географічного поширення, взаємозв'язок з навколишнім середовищем, роль у природі, а також шляхи і методи їх меліорації. Результатом плідної творчої діяльності Івана Борисовича є наукові статті та участь в організації і проведенні наукових конференцій.

Народився Іван Борисович 15 вересня 1934 року в селі Охоче Водоласького району на Харківщині в сім'ї сільського хлібороба. З ранніх років він допомагав матері по господарству, оволодівав професію підпаска, а вечорами читав книжки.

Учився в сільській школі с. Рябухіно. Війна внесла свої корективи у навчання. Весь період окупації діти і дорослі зазнавали лиха, голоду, знущань, пограбувань, розстрілів. Війна безсоромно показала своє криваве обличчя. Загиблі солдати і мирні жителі залишились назавжди у пам'яті Івана Борисовича.

По закінченні школи (1944–1950), його, кращого учня, було прийнято до Липківатівського сільськогосподарського технікуму, де він активно вивчав природознавчі предмети. Навчався за спеціальністю *“агрономія”*, кваліфікація – *“агроном-рільник”*. По закін-

ченні технікуму (1954) його направляють агрономом в село Долинка Карагандинської області (Казахстан) освоювати цілинні землі. Звіти його призвали до лав Радянської армії.

Військова служба формувала захисника Вітчизни – і він став дисциплінованим, вдумливим, вимогливим командиром батареї винищувачів танків. У її складі Іван Борисович командував гармантим підрозділом, який на армійських вченнях показував високий рівень бойової підготовки. Його тричі нагороджують нагрудним знаком *“Відмінний артилерист”*, а також *“За відмінну артилерійську стрільбу”*, Почесною грамотою ЦККП Білорусії та багатьма іншими відзнаками.

Армійська щоденна газета Білоруського військового округу *“Во славу Родины”* писала: *“Немало труда в обучении и воспитании подчиненных вложил один из лучших командиров в батареи сержант Иван Черный. Опытный, требовательный командир не допускает послаблений и упущений в учебе, поддерживает дисциплину, добиваясь от подчиненных безупречного соблюдения требований присяги и постановлений, во всем показывает личный пример исполнительности и трудолюбия”*.

Демобілізувавшись, Іван Борисович вступає до Харківського сільськогосподарського інституту імені В. В. Докучаєва (1957–1962) на спеціальність *“Агрономія”*. Відмінно закінчивши навчання, він був рекомендований до аспірантури при Центральному Республіканському ботанічному саді АН України відділу фізіології рослин (1962–1965). По закінченні аспірантури Іван Борисович продовжує працювати в ЦРБС АН України молодшим науковим співробітником.

Під час роботи в ЦРБС брав участь у розробці науково-дослідних господарських тем. Деякий час працює у відділі нових культур, де займається збагаченням колекції перспективних видів нових кормових рослин, їх первинного культивування. Також велику увагу він приділяє пропаганді ботанічних знань; бере активну участь у громадській роботі.

У 1972 році Івана Борисовича за конкурсом було обрано на викладацьку роботу асистентом кафедри ботаніки КДПІ імені О. М. Горького (нині НПУ ім. М. Драгоманова), де він працює й понині, пройшовши шлях від асистента до завідувача кафедри, якою керує з 1981 року. Багато сил і енергії він вкладає у справу становлення

кафедри, підвищення кваліфікації викладачів, створення атмосфери діловитості, взаєморозуміння, взаємоповаги, доброзичливості серед викладачів, студентів і навчально-допоміжного персоналу.

У своїй науковій, навчально-виховній роботі Іван Борисович особливу увагу приділяє створенню матеріальної бази кафедри, пропаганді ботанічних та сільськогосподарських знань серед населення, учителів та учнів м. Києва і Київської області.

Іван Чорний систематично проводить відкриті заняття, які заслуговують на високу оцінку викладачів кафедри. Значну увагу приділяє підвищенню наукової, методичної кваліфікації як самостійно, так і через ФПК та стажування.

Науково-педагогічний доробок Івана Борисовича складає понад сотню друкованих праць, серед яких чільне місце посідає навчально-методичний комплекс *“Географія ґрунтів – основи ґрунтознавства та екологічні функції ґрунтів”*, до складу якого входять три типові навчальні програми для трьох спеціальностей і багато ін. Неодноразово він залучався Міністерством освіти і науки України до роботи у складі комісії з акредитації ОКР *“бакалавр”* і *“магістр”* спеціальності *“біологія у педагогічних університетах України”*.

Під керівництвом Івана Борисовича кафедра ефективно співпрацює з Ботанічним садом імені О. В. Фоміна, де студенти проходять польову практику, проводять лабораторні заняття, готуються до написання курсо-

вих, дипломних, магістерських робіт.

У 1982–1986 роках кафедра активно співпрацює з колегами Вищого педагогічного інституту міста Шумена (Болгарія), де Іван Борисович прочитав курс лекцій студентам цього вузу.

Іван Борисович бере активну участь у громадському житті інституту та університету, він є активним членом Ради ветеранів університету. Довготривалий період виконував обов'язки голови профбюро інституту.

За свою багаторічну працю на педагогічній ниві та громадській роботі університету Івана Борисовича відзначено багатьма подяками та грамотами нашого навчального закладу, Міністерства освіти і науки України та ін.

Завітайте на кафедру ботаніки, яку очолює Іван Борисович Чорний – ви побачите, що у вікні, навпроти, споглядає світлий образ *“Святого Володимира”*, який благословляє Івана Борисовича на подальшу життєву і творчу діяльність на благо нашої України.

Ми приєднуємось до всіх, хто привітав ювіляра, і зичимо йому успіхів на освітянській ниві. Нехай сходи і стежинки, створені розумом, душею, невтомними руками, проростають на життєвому шляху **Івана Борисовича Чорного**.

Кандидат педагогічних наук, доцент НПУ імені М. П. Драгоманова
Микола Кот

До 175-річчя НПУ імені М. П. Драгоманова

До 20-річчя кафедри педагогічної творчості

За ініціативи та фінансової підтримки відомого педагога-новатора, академіка Російської академії освіти доктора психологічних наук **Амонашвілі Шалви Олександровича** кафедра педагогічної творчості оголошує конкурс серед студентів університету **на кращий твір “Чому я обрав педагогічну професію?”** (твір виконується у довільній формі – замальовки, вірші, нариси тощо)
На переможців конкурсу чекає **матеріальна винагорода**
До складу журі входять представники ректорату, викладачі університету, майстри педагогічної справи
Роботи подавати до 20 квітня 2010 р. на кафедру педагогічної творчості за адресою: м. Київ, вул. Тургенєвська 8/14, ауд. 3-14.
Тексти комп'ютерного набору повинні бути оформлені у редакторі MS WORD for Windows (версія не нижче 6.0.) в роздрукованому та електронному варіанті.

Оргкомітет

До 80-річчя Людмили Григорівни Подоляк

**МАЙСТЕР
ВИКЛАДАННЯ!**

ЛЮДМИЛА ГРИГОРІВНА народилась 10 січня 1930 року. Ще до вступу в педагогічний інститут набула досвіду педагогічної роботи, працюючи інспектором з питань дитячої безпритульності та вчителем середньої школи. У 1952 році вступила до Київського державного педагогічного інституту ім. О. М. Горького на педагогічний факультет. По закінченні працювала за призначенням у м. Тульчин Вінницької області, але невдовзі вступила до аспірантури Науково-дослідного інституту психології. У 1961 році успішно захистила кандидатську дисертацію. З 1959 по 1965 працювала у цьому ж інституті науковим співробітником. У цей же період одружилася та народила двох синів.

З 1965 року зарахована на посаду доцента кафедри психології КДПІ ім. О. М. Горького, де окрім своїх суто професійних обов'язків брала активну участь і у громадському житті. Була членом профкому інституту, членом парткому та головою профбюро педагогічного факультету. З 1959 року – активний член Товариства "Знання", вчений секретар ВАСГНІЛ.

У 80-ті роки працювала під керівництвом завідувача кафедри Д. Ф. Ніколенка, який високо цінував принциповість, порядність та сумлінність Людмили Григорівни. Професіоналізм вченого шанували і колеги, серед яких на той час були такі відомі викладачі, як Н. Ф. Пічко, О. П. Долина, Н. В. Курило, Л. М. Проколієнко, П. Д. Шевченко, В. О. Солов'єнко та інші. Багато років виконувала обов'язки вченого секретаря спеціалізованої вченої ради із психології та педагогіки, була заступником декана педагогічного факультету, членом методичної комісії Міністерства освіти УРСР, відповідала за роботу кураторів педагогічного факультету, на якому у той час працювали професори В. М. Андрушак, О. В. Киричук, О. Г. Мороз, З. Н. Борисова.

У 90-ті роки, окрім громадської та викладацької роботи у КДПІ ім. О. М. Горького, Людмила Григорівна вела велику просвітницьку роботу, читала на курсах директорів та вчителів обласного інституту удосконалення вчителів "Психологію виховання". Багато цікавих та змістовних, науково виважених лекцій прочитано для батьків, аспірантів та молодих викладачів психології. Стажисти з інших вузів намагалися потрапити на лекції до Людмили Григорівни, оскільки вже ширилася слава про її викладацьку майстерність, чітку структурованість та наукову і методичну бездоганність лекційного матеріалу. Людмилу Григорівну запрошували виступити на конференціях,

симпозіумах, курсах удосконалення, які відбувалися у різних містах колишнього СРСР та за його межами (Німеччина, Куба). Пам'ятною для багатьох учасників Всесоюзної наради завідувачів кафедр педагогіки педагогічних інститутів стала доповідь Людмили Григорівни на тему: "Про особливості психічного розвитку дітей раннього та дошкільного віку".

Упродовж всього свого життя Людмила Григорівна багато часу та сил віддавала студентським науковим роботам. Її студенти, дипломники та аспіранти були переможцями на всесоюзних олімпіадах.

З 1991 року у зв'язку із реорганізацією Людмила Григорівна перейшла на кафедру психології та педагогіки, згодом – на кафедру психології та педагогіки вищої школи, де мала можливість продовжувати розвиватись та удосконалюватись як вчений та справжній **Майстер Викладання**. Її вимогливість та зовнішня суворість відома багатьом поколінням випускників. Вона вмiла примусити працювати нерадивих та підтримати здібних студентів, стимулювати до професійного зростання усіх своїх учнів, завжди високо тримаючи планку якості науки **Психології**, якій присвятила усе своє життя. Учні Людмили Григорівни добре пам'ятають її вишукані та змістовні лекції. Також вони відчували на собі її щире любов до людей, відданість психології, наукову компетентність, душевність. Випускники Людмили Григорівни, які зараз плідно працюють майже в кожному вищому навчальному закладі України, безмежно вдячні їй за безліч тих годин, безкорисно відданих на читання та виправлення їхніх праць, статей, виступів, за ту школу копiткoї та ретельної роботи із текстом, яку пройшли вони під керівництвом Людмили Григорівни.

Наукова робота завжди була і є найважливішою складовою професійної діяльності нашого ювіляра. Багато уваги присвячено розробці тем "Розвиток самооцінки у дошкільників", "Самооцінка молодшого школяра у соціальній активності". Чимало зроблено у напрямку створення навчально-методичних посiбників із психології, видано цілий ряд праць методичного характеру, які стали основою для роботи багатьох викладачів. Л. Г. Подоляк – одна з авторів програми навчальних дисциплін "Вікова та педагогічна психологія", "Психологія вищої школи".

Останніми роками вийшло друком багато публікацій, які користуються великим попитом і стали для психологів одними із перших та улюблених вітчизняних підручників із дитячої психології. Загалом, Людмила Григорівна – автор понад 100 наукових праць із проблем вікової та педагогічної психології, у тому числі автор і співавтор кількох навчальних посiбників для студентів вищих навчальних закладів. А підручник "Психологія вищої школи", розроблений у співавторстві з В. І. Юрченком, по праву увійшов у список найкращих, краще необхідних для аспірантів, магістрантів, викладачів. Наукова робота Людмили Григорівни продовжується, є наукові плани та творчі задуми, визначені нові цілі, отже, будуть й нові досягнення.

Шановна Людмилу Григорівна! Колеги, учні, співробітники щиро вітають Вас із ювілеєм! Бажаємо Вам здоров'я, нових творчих задумів та втілення мрій!

З повагою,
психологи НПУ імені М. П. Драгоманова

До Дня захисника Вітчизни

**СОЛДАТСЬКІ
ЗАСМАЛЬОВКИ**

Минають роки... Змінюються традиції...
Колись було свято – День Радянської армії, дороге нашим дідам і батькам.

Пам'ятним і незабутнім залишилося це свято і для мене, в минулому – рядового Радянської армії.

Нині ми святкуємо День захисника Вітчизни. Вітаю усіх колег і студентів з цим чудовим святом!

Дарую читачам свої солдатські вірші, що написані під час служби в армії. Чому російською? Шкодує, що не вмiю писати англійською, німецькою, французькою...

Зі святом, шановні читачі газети!

Щиро Ваш
Василь Швець

(Фото 1971 року)

Ночная тревога

Есть у солдата малоприятный
и волнующий момент - когда
звучит команда "Тревога!". Она
подаётся всегда неожиданно...
Солдатам моей роты
и незабвенному старшине Н. И. Латышу

На изломе ночи,
как удар хлыста,
Резкое - "Тревога!" –
и обрывки сна
Шершавою ладонью
срывает с глаз долой,
Уходим в ночь
по-ротно, не нарушая
строй.

В холодной мгле, ушанку
надвинув на глаза,
Колонну замыкает
сверхсрочник старшина.
Стянув шинель потуже
на талии ремнем,
Стучимся в дверь Европы
солдатским сапогом.

Чехословакия, 1971 г.

Командиру войсковой части
полевая почта 32530
подполковнику Московенку Д. Ф.

В обнимку с ветром старый клен
Играет на двухрядке...
Срывает с лиц налитый сон,
Бежим на физзарядку.
- Ровнее строй, - кричит сержант,
- Салаги, недотелы!...
Нет, мы центральный имплантант*
Под сердцем у Европы!

Чехословакия, 1971 г.

*Центральный имплантант - Центральная группа войск Варшавского договора, которая размещалась на территории ЧССР.

Замполиту, душевному человеку,
майору Ракитину М. И

Он умер ночью, на посту,
От выстрела в висок.
Заполнил пулей пустоту.
Эх, выше бы чуток...

И жил бы далее как жил,
Поднял беду на смех.
Зачем он жизнь свою сгубил,
Свершив великий грех.
На солнце таял лед-гранит,
Пил воробей с ручья.
И сердцем молвил замполит,
- Господь ему судья...

Чехословакия, 1971 г.

Родному дому

Река покрылась чешуей,
Волна играет с ветром.
Я отослал письмо домой –
Чуток души в конверте.
Там далеко, в степи глухой,
Прижав к челу ладошку,
Ждет весточку родимый дом,
Смахнув слезу с окошка.
Ждет мать моя и ждет отец,
Ждут братья, две сестрицы...
Упал на воду лист-багрец,
Как звезды на петлицы.

Чехословакия, 1971 г.

На посту

Я получил твое письмо
Однокласснице Н.Б.
И отступила грусть.
Уж больно краткое оно,
Читаю наизусть.
Мигает в облаках луна,
Свистит на флейте клен.
Он, видно, тоже, как и я,
В красавицу влюблен.
Быстрее бы явился день,
Утих ветрище-псих
И я развешу на плетень
Свой неказистый стих.
Достану синенький конверт
И напишу в ответ
Как сторожил любимой сон
И сочинял сонет.

Чехословакия, 1971 г.